

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za tri leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katoľ. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 66.

V Ljubljani, v četrtek 21. marca 1895.

Letnik XXIII.

Leon XIII. proti civilnemu zakonu.

(Brzojavno poročilo.)

Rim, 20. marca.

Sv. Oče so dne 18. t. m. pri konzistoriju govorili tudi o boju ogerskih katoličanov proti civilnemu zakonu. Njihove znamenite besede v tem oziru so te-le:

„Dasi smo že večkrat izrazili v pisnih ogerskim škofom Svoje misli o krivičnosti tega zakona, se je vender na Ogorskem uveljavil civilni zakon z možnostjo ločitve, in tako, da se morajo pred cerkveno poroko izvršiti formalnosti civilne poroke. Ogorski škofje so vporabili vsa sredstva, da bi odstranili tako hudo zlo, žugajoče cerkvi in narodu; v tem so jih podpirali duhovniki in tisti člani obeh zbornic, ki so hoteli braniti vero svojih očetov. Toda napori za to pravično stvar so bili zastoj. Tisti so zmagali, ki hočejo ponečastiti pravost in vreči Ogorsko v nevarne novotarije. Pač bolj bi morali spoštovati vero, kateri se ima Ogorska zahvaliti za svoje bivanje in za svojo slavo, — vero, za katero se je borila proti navalom sovražnikov in ki jo je branila v velikih težavah. Ni treba ponavljati tega, kar so večkrat povdarjali Naši predniki, kažoč nevarnosti, ki so jih rodili taki zakoni, tem manj je tega treba, ker smo sami obravnavali vprašanje krščanskega zakona. Naj pač izprevidijo tisti, ki imajo v rokah oblast, kako pogubno in krivično je ta zakon ukazovati katoličanom v že stokrat od cerkve zavrženi obliki. Prav je, da pozna državna oblast učinke zakona in jih ureja s svojimi zakoni, toda o zakonski zvezi določuje samo cerkev, ker je Jezus Kristus to oblast dal cerkvi in povzdignil zakon v zakrament.“

Demokracija v cerkvi.

„Slovenski Narod“ je v svoji ponedeljkovi številki poleg družih neresničnih trditev zapisal tudi to-le:

„Krščansko - socijalnega gibanja pa dotična izjava (papeževa proti krščanskim socijalistom. Op. vred.) ne bode obrnila na nobeno bolj katoliško pot. Brez protisemitizma to gibanje ni mogoče. Skofovske avtoritete pa tudi ne bode pri njih lahko povzdigniti, ko se je izdalo geslo o podemokratenju cerkve. To je sad raznih katoliških shodov, na katerih se je govorilo tudi o krščanski demokraciji. Demokracija se pa ne vjema prav zeló z avtoritetnim načelom in brezpogojno pokorščino, ker zahteva, da ima vsakdo nekaj besede in vpliva.“

S tem je zadel „Nar.“ ob celo vrsto načelnih, ravno sedaj perečih vprašanj, in pokazal, da jih ne umeva. Ker je neizmerno važno, da se v ti zadevi ne razširjajo napačni pojmi in ker sodimo, da je jedino nevednost vzrok njegovemu mnenju, zato moramo z dogmatičnega in cerkvenopravnega stališča pojasniti to zadevo.

1. Ustava svete cerkve je božjega izvora in zato tudi stalna in neizpremenljiva. Po ti ustavi je papež varuh Kristusovega razodetja v verskem in v nravnem oziru, ki se govorč kot od Boga postavljeni najvišji učitelj v vsi cerkvi ne more motiti. Papež ima vrhovno duhovsko in vladarsko oblast; on je na vse čase najvišji zakonodajalec, sodnik in upravitelj v cerkvenih stvareh. Značaj cerkve je torej po božji naredbi — monarhičen.

2. Škofje po božji ustanovi v zvezi s papežem in pod njegovim vrhovnim vodstvom vladajo posamezne dele cerkve. Njihova oblast je torej božjega izvora in bo obstala, dokler bo stal svet. Monarhič-

nemu značaju se torej pridružuje, ako smemo tako reči — aristokratski.

3. Kristus je ustanovil le jedno cerkev, v kateri je postavil kot vladarje papeža in škofje; kdor torej ruši ta temelj, ne spada več v cerkev. Trditev, da se bo kdaj izgubil ta ustavni značaj iz cerkve, bje naravnost verski resnici v obraz in je torej popolnoma napačna.

4. Demokratskega značaja torej v tem smislu ne more imeti cerkev, da bi kdaj prenehala njena božja ustava. Ljudstvo ne more dobiti nikdar vladarskih pravic v nadnaravnem kraljestvu sv. cerkve, ker mu jih ni dal božji Izveličar. Zakonov ne more dajati ljudstvo v cerkvi; duhovska služba tudi ni izročena množici in sodba v verskih in nravnih stvareh ji more tem manj kdaj pripadati.

Cerkvena zgodovina nam pripoveduje o raznih bojih proti tem verskim naukom. Valdenci in Albigeni, vzlasti pa Viklefite in Husitje so hoteli uvesti proti božji ustanovi napačnega demokratskega duha v cerkev.

Potoki človeške krvi, nravna razdivjanost in posurovelost, zastanek znanostij in umetnostij, opustošene cerkve, razdrta mesta, vojske, lakota in kuga označujejo take dobe v zgodovini. In konečno se je razvilo iz teh pogubnih, krivoverskih načel protestantstvo, ki ni samo demokratizovalo, marveč tudi atomizovalo cerkveni organizem in s tem odprlo jezove vsem strastem v umstvenih zmotah, pričelo pot, ki dosledno vodi v brezboštvo. Tudi našemu času ne manjka takih poskusov.

Način, kako se povdarjajo papežu nasproti pravice ljudstva, še bolj pa dan za dnem se ponavljajoči napadi proti sv. Očetu in škofom izvirajo iz duha upornosti, ki se oživlja v verski zmoti o cerkveni ustavi.

LISTEK

Za pečjo.

Na sredipostno sredo.

Kaj ne? ta zima nam dela preglavico. Ni čuda, da pridejo človeku včasih čudne muhe v glavo od dolzega časa pri peči. Mene je pičila muha, da sem vzel v roke debelo knjigo: „Obravnave deželnega zbora kranjskega po stenografičnih zapisnikih“, seveda ne o letošnjem zasedanju, ker teh mi deželni odbor še ni poslal, ampak lanskega leta. Pa to nič ne dé, saj splošna podoba deželnega zbora je menda vsako leto zelo enaka. Prav zanimivalo me je, ko sem pregledoval, kako se naši deželni očetje zabavajo tam v reduti pri topli peči. Saj menda zato so si izvolili zimski čas za svoje zborovanje, ker je tako domače-prijetno sedeti okoli zakurjene peči in moževati, med tem ko okolu vogala brije burja in mede s snegom. Toliko prijetneje zanje, ker se zabavajo na deželne stroške. Ker menim, da bo ta list našel tudi cenjene čitatelje še pri peči, kakor ga jaz pišem pri peči, naj ga potrpežljivo čitajo, če tudi je malo dolgočasen.

Pred vsem je zanimivo vedeti, kako je ves zapisnik obravnav „našpikan“ z raznovrstnimi klici in opombami. V tem je pravi specialist častivredni poslanec mest Loke in Kranja dr. Tavčar. Le-ta ima za nekaki posebni sport in zabavo, da govornike

apostrofira in moti s svojimi finimi in duhovitimi (!!) opazkami. V deželni dvorani se vede ravno tako objestno in razposajeno, kakor bi bil tam kje na Poljanskem v lovski družbi. Nič manj nego stokrat je odprl svoja usta in vrgel krilato besedo govorniku pod nos. Le čudno, da si pusté od njega vse reči, ker samo jedenkrat ga je deželni glavlar opominjal, naj ne sega govorniku vedno v besedo, a takoj se mu je odrezal: „Zwischenrufe sind immer erlaubt“, in potem je nagajal še huje. Tukaj-le vam zapišem nekaj njegovih klicev.

Bog vé, če bo res! — Ali ste lovec! — Ganz richtig! — Dobro, se vzame na znanje! — Tako je! — Tega ni treba naglašati! — Stand schon in der „Neuen Freien Presse“! — Unglaublich! — Auch die deutsche Jugend wird vergiftet! — Nikar ne zavijajte! — Vsaj radi davke plačujemo! — Vsaj nisem na glavo padel! — Izjemoma so te redovne šole dobre, ali splošno ne! — Škoda! — Čast Vam! — Vzdržujem svoje mnenje v zlic govoru Vašemu! — Scheint! — Ker je toliko častnih Ribničanov tukaj! — Timeo Danaos! — Vsaj ni res! — Für einen Millionär! — Vsaj tega nobeden ne namerava, zakaj zavijate? To denite notri, kar tu stoji! — Madjaronsko stališče! — Bo lahko tudi nekaj nemškutarjev vmes! — Mačka v žakli ne bomo kupovali! — Nach 5 Jahren werden wir davon reden! — Zakaj ste pa tako nervozni? — Slava mu! (Žvegeljnu.) — Stricte Beweise werden

wir von Gottschee nie bekommen! — Ni istina! Das wird Excellenz Baron Schwegel uns auseinandersetzen! — Wir können ja warten! — Wirklich? — Die Aeusserung ist richtig! — Das genirt nichts! — Sehr richtig! Herr Dr. Schaffer, warum schweigen Sie jetzt! — Im unseligen „Slovenski Narod“! — Mi smo včasih boljše informirani, kakor Vi, gospod baron! — So löst sich alles Slavische immer in Lojalität auf! — Zakaj ste pa Winklerja tako sovražili? — Saj ga bo Šuklje branil! — Den Dr. Bock haben wir ernannt! — Saj manjšina dela tudi dolgove! — Le počasi, saj čakamo! — Kredo pa moramo vendar le v roko vzeti! — Dobro, dobro! Ali ni to škandal, gospod dr. Schaffer? — To je samovolja, tu se neha vsako zborovanje! — Vreden tovariš poslanca kranjskega mesta je poslanec in častni meščan ljubljanski, Hribar. Vendar ima skoraj polovico krajši jezik, kar tiče klicev in opazk, ker se je oglasil mej besedo le 54krat. Zato so pa njegovi govori dolgi po več kilometrov, da sem nehoté izdihnil, ko sem jih pregledaval: Ubogi deželni očetje, kadar pride čez nje taka ploha. Njegovi vzkliki so taki-le: Ist ja uneingeschränkt! — Ali bo deželni zbor zmiraj tako počasen? — Hrvatje niso zadovoljni! — Kdo pa je v slovenskem tekstu napravil napako? — Pet let je dosti časa! — Gola istina! — Prav dobro! — Ni res! — 23 milijonov! — To pa ne! — Vsaj ni res! — To je samovoljnost! — Saj je vladni za-

5. Cerkvena oblast pa vsled tega ni tiranska. To ne more biti že po svojem nadnaravnem značaju, ker je neposredno božjega izvora, in bi torej očitane tiranstva zadelo Boga samega. Ljudstvo in cerkvena oblast si ne stojita sovražno nasproti. Ljudstvo je v cerkvi lepo telo, katero oživlja duša — cerkvene oblasti; telo pa ima tudi svoja lastna opravila, svoje delovanje in torej ni samo pasivno; seveda je pa delovanje možno le, ako telo živi, oživljeno po cerkveni oblasti. Oboje: telo in duša ali da se izražamo točneje: po duši cerkvene oblasti oživljeno telo ljudstva tvori družabni organizem — svete cerkve. Vsak boj proti cerkveni oblasti pomenja torej boj proti življenju tega organizma in zmaga tega boja rodi otrplost, smrt in gnjilobo preje čilega, krepkega, bujno se razcvetajočega telesa.

6. Sodelovanje ljudstva v življenju cerkvenega organizma pa nikdar ni in ne more biti samo v pasivni pokorščini; ljudstvo se dejansko vdeležuje cerkvenega življenja, dasi neposredno nima nobene oblasti. Že to, da je pot do cerkvene oblasti vsem odprta, da papeška ali škofovska in sploh duhovska oblast ni privilegij kaknega stanu, marveč da je duhovnik vzeti izmed ljudstva za ljudstvo (Heb. 5.), nam to potrjuje. Beraški otroci, pastirji, kmečkoga rodú sinovi so že sedeli na stolici sv. Petra in večinoma sami možje izmed ljudstva [tudi sedaj kot škofje „vladajo cerkev božjo“ in kot duhovniki opravljajo svojo službo. V tem smislu je cerkev demokratična. Socijalni in politični vpliv tega demokratičnega duha je — neizmeren. Kedor hoče soditi pravično, mora priznavati, da je uprava ta duh največ pripomogel k razrušenju kast v poganskem svetu in k osvobojenju ljudstva. Nepristranska priča, slavni protestantski angleški zgodovinar lord Macaulay piše v svoji History of England (L. London, Longmans. 188. str. 11): „Bilo bi zelo krivično, če ne bi priznavali, da je bila vera prvi vzrok svobode. — Blagi duh krščanske pravneosti je nedvojbeno nasproten razlikovanju v kaste (in vsakemu suženjstvu). Toda rimska cerkev še prav posebno sovraži to razlikovanje, ker se nikakor ne da strinjati z drugimi njenemu redu bistvenimi stvarmi. Ona pripisuje vsakemu duhovniku skrivnostno dostojanstvo; in zraven ji ni nikdo zavoljo narodnosti ali družine nesposoben za duhovstvo. Njen nauk o duhovniškem značaju je že večkrat rešil družbo največjih nevarnostij, ki so ji žugale“. — Res je tako! Ako more sin suženjske ali tlačanske rodovine, sin najprostejšega stanu doseči vernemu srcu najvišje — duhovsko dostojanstvo na svetu, potem je s tem nenaravno, oholo gospodstvo posameznega stanu nad drugim, samo po sebi izključeno. Zgodovina to potrjuje in naš čas nam priča, da je tam pravi

ponos in odločna samozavest najmočnejša, kjer ljudstvo spoštuje svoje duhovnike.

Se v marsičem drugem se ljudstvo dejansko udeležuje cerkvenega življenja. Tako je n. pr. dogmatično gotovo, da pri sveti daritvi ljudstvo z duhovnikom vred daruje; dalje je imelo ljudstvo že od nekdaj svoj zakoniti vpliv pri določevanju oseb za razne cerkvene službe; marsikje še volijo farani župnika in patronatno pravo je tudi še ostalo do današnjega dne. Botri in botre pri krstu in birmi so nekaki duhovni pastirji in zveza mej krščencem ali birmancem in njegovimi stariši tvori duhovno sorodstvo.

Sploh pa imenuje sveto pismo vse kristijane božje sodelavce; tedaj niso samo hlapci, marveč sodelavci v trojni duhovni službi. Vsak kristijan mora biti v svojem krogu nekaj duhovnik, da še več, biti mora: apostol, sotrudnik, da se krepi božje kraljestvo na zemlji.

Ta vzvišeni pojem sodelovanja ljudstva v cerkvenem življenju, kakor smo ga v kratkem pojasnili, je bistvo demokratizma v katoliški cerkvi; v tem smislu jedino se more imenovati cerkev demokratična, ali govoriti o katoliški demokraciji v cerkvi. Katoliški demokratje, kakor se nazivljejo sedaj marsikje (n. pr. v Belgiji, v Ameriki in tudi pri nas) zastopniki mladih katoliških političnih strank, pa hočejo streti nadvlado kapitalističnega nasilstva in zopet priboriti tlačnemu krščanskemu ljudstvu dostojen gmetni in pravni obstanek in mu zagotoviti zdrav, napreden razvoj. O tem hvalevrednem in prepotrebem gibanju nismo govorili v tem članku, koder smo le skušali mirno in stvarno pojasniti tiste katoliške vere nauke, ob katere se je po naših mislih nehoté zadel „Slovenski Narod“.

Želimo le, da bi tudi naši nasprotniki priznavali, da se v tem slučaju nikakor ne gre za kako strankarstvo ali „Slovenčevstvo“, marveč da se gre za važno versko načelo, kateremu vedoma napovedani boj bi bil boj krivoverstva, boj formalnih odpadnikov od cerkve proti — razodeti resnici!

Državni zbor.

Dunaj, dne 20. marca.

Čemu krstni list?

Na koncu seje dne 19. t. m. stavila sta poslanca Kronawetter in Pernerstorfer, socijalna demokrata v službi liberalnega židovstva, na vlado vprašanje, zakaj da se v razpisu službe salinskega zdravnika v Hallstattu in gozdarja pri gozdno nadzorniškem uradu na Koroškem zahteva, naj prosilci predložijo krstni list. S tem namreč so državljani Izraelci, kakor tudi konfesijslozno rojeni in nekrščeni, izključeni ter niti prositi ne morejo za razpisani mesti. Poslanca vprašata, ali ne misli vlada razveljaviti tega razpisa, ki nasprotuje državnim temeljnim zakonom, po katerih so vsi državljani jednaki v svojih pravi-

stopnik tu! — Na Grmu ni Gladstoneov! — Saj dobro veste, da je res! — Navedel sem fakta! — Kaj je Vam za Slovence! — Ist aber nicht richtig! — Tako strašni tudi mi radikanci nismo! —

Elastični Šuklje, vzor taktnosti, oglasil se je 15 krat, zlasti kadar je bilo treba govornikom z nemške strani, Žvegeljnu, kaj pritrjevati, tedaj je vzkljikal emfatično: Žalibog, istina! — Sehr richtig! — Istina, tako je! — Jedenkrat je celó izjavil: Tudi ne ambicioniram tega! (za radikalc). Ko je poslanec Pakiž na Šukljetoovo natolecevanje odgovoril: Nikoli v štirih dobah, kar sem poslanec, še nisem agitiral! — mu je fini dvorni svetnik takoj oblastno zaklical: Brez Vas in Vaše agitacije, gospod Pakiž, bo deželni zbor naposled tudi še lahko obstal!

Žvegelj, električna luč deželnega zbora, ki je oslepila še napredne in radikalne poslance, da kakor veše letajo okoli njega in mu vsiljuje svojo alijanco, — klical je 9 krat, n. pr.: Sehr gut! — Ich hoffe! — Koliko pa jih je! — Sehr richtig! — Pretiranost! — Eingesperrt werden sie! — Das ist einfach eine Fälschung des Berichtes!

Poslanec Klun 6 krat, n. pr.: Dobro! — Oho! — O nein! — Bi ne škodovalo!

Dr. Schaffer, ki je na nemški strani ravno tisti dolgočasni govornik, kakor na slovenski Hribar, oglasil se je 5 krat, n. pr.: Ich habe das Gegenheil behauptet! — Kranjske dežele! — Vollkommen richtig!

Žitnik 3krat, n. pr.: Imam že priče!

Dr. Vošnjak 3krat, n. pr.: O nein, ganz richtig aufgefasst! —

Luckmann 2krat: 33 kilometrov! — Res je! Kersnik 2krat: Nires! (Hribarju). — Na Zabjek! Dr. Bleiweiss 2krat, n. pr.: Slava mu!

Po jedenkrat so zaklicali:

Dr. Papež: Res je! — Svetec: Das weiss ich auch, aber leider! — Apfaltrern: Sehr richtig! — Pfeifer: Dobro! — Baron Hein: 4000 Gulden! — Povše: Pojdimo raji ven!

Odobranje in pohvala splošna je bila v celi zbornici 46krat; 18krat pa živahno odobranje samo pri somišljenikih ali na jedni strani. Veselost je bila v zbornici 32krat in med tem 5krat živahna veselost. Kaj so deželni očetje počeli v živahni veselosti, ali so poskakovali ali kaj družega, ni zapisano. Smeš je bil 7krat, enkrat pa se je poslanec Tavčar sam smejal in sicer Žvegeljnu. Velik nemir je bil jedenkrat v središči. — Velik hrup v središči in na levi jedenkrat! Pretepa ni bilo nobenega, pač pa nekaj moralčnih zaušnic, v katerih so mojstri Šuklje, Tavčar in Hribar.

Sploh vlada neki čudni ton v deželni zbornici, in finega fakta v nji ni na ostajanje, kar je moral jedenkrat deželni predsednik sam konstatovati. Zato pa prav nič ne zavidam naših deželnih očetov, da se morajo pariti in potiti v taki zaduhli atmosferi, kjer takt bijeta Tavčar in Hribar. Drugo leto more biti zopet kaj, če bo tako dolga zima!

Liga + 19.

cah. — Ves Izrael bo seveda tema poslancema slavo pel, ker sta tudi s tem dokazala, kako složno deluje socijalni demokratizem in židovski liberalizem, da pomete zadnje ostanke krščanskega značaja iz naše države.

Imenik porotnikov za Rovinj.

V isti seji stavili so poslanci Spinčić in tovariši vprašanje na vlado glede sestave imenika porotnikov pri okrožnem sodišču v Rovinju.

Davčni zakon.

V zadnji seji dne 20. marca se je nadaljevala razprava o preosnovi davčnega zakona. Govorila sta Hajek in Auspitz. Hajek je govoril, kako potrebna je sprememba davčnega zakona, vlasti v tem oziru, da se davki primerno razdele po posameznih kronovinah. Tega v predloženem načrtu ni opaziti. Vlasti pa ne gre malih obrtnikov deliti v štiri vrste ter za vsako davčno vrsto postavljati posebno komisijo. S tem se le koristi imovitim na stroške revnejših. Bolj nego velika industrija potrebuje podpore mala obrt. — Auspitz, tip kapitalističnega židovsko-liberalnega poslanca, zagovarja veliko industrijo, vlasti je v skrbeh za sladkorne tovarne ter se izjavlja za odsek predlog, ki je po njegovem mnenju boljši, nega vladni.

Starostni list namesto krstnega.

Finančni minister je že v tej seji odgovoril na interpelacijo Pernerstorferjevo stavljeno v zadnji seji glede razpisa služb, v katerih se zahteva krstni list. Precej je potolažil interpelante in pojasnil, da se bodo službe vnovič razpisale in da namestu krstnega lista, ki seveda jednako bode Plenerja kakor interpelante, bode zahtevan starostni list, da se določi število proslilcev let. In tako je sedaj varovana jednakost pravic vseh avstrijskih državljanov!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. marca.

Celjsko vprašanje in slovenski koaliranci. Po „Narodnih Listih“ se je zadnje dni mudil državni poslanec M. Vošnjak v svojem volilnem okraju ter se razgovarjal s slovenskimi zapniki gledé stališča, katero zastopajo slovenski koaliranci gledé celjskega vprašanja. Volilci so pritrjili načelom svojega poslance, pričakujoč, da bo takoj izstopil iz koalirancije, ako se celjsko vprašanje neugodno reši za Slovence. Poslanec Vošnjak je mej drugim tudi naznanil, da so v tem vprašanju solidarni tudi slovenski koaliranci iz Kranjske, ki bodo z njim tudi v tem vprašanju skupno postopali ter tudi posledice izvajali, ako bode treba. To se nam je zdelo potrebno objaviti, ker so naši liberalni listi že pisali, da kranjski koaliranci tudi potem ne izstopijo iz koalirancije, ako vlada ne ugodni Slovincem v celjskem vprašanju. Vidi se iz tega, kako je „Narod“ slabo poučen o parlamentarnem postopanju slovenskih poslancev.

Volitev v Nitri. Včera se je pričela volitev državnega poslance v Nitri. Nitra je bolj podobna, da je v obsednem stanu, nego da se ondi vrši prosta volitev. Vojakov je nagromadila vlada te dni v Nitri blizu 2000, ki stražijo po ulicah in imajo volišče popolno obkoljeno, tako, da o kaki prosti volitvi ne more biti nobenega govora. Ko bi se pa vršila volitev prosto, dobil bi kandidat ljudske stranke gotovo dve tretjini glasov. Vlasti imajo liberalci na piki duhovne, ki korakajo na čelu volilcev iz dežele v mesto. Opazovati je, da slovaški volilci so večinoma na strani kandidata grofa Zichy-ja. Kapelana iz Ledecza so zaprli, seveda ravno iz istega vzroka, kakor nedavno v čakovskem volilnem okraju tajnika zagrebskega nadškofa.

Ogerka gospodska zbornica pričela je včera razgovor o proračunu, pri katerem se bo tudi odločila osoda cerkveno - političnih vladnih predlog. Že pri prvi seji so bili navzoči skoro vsi škofje raznih obredov, bilo jih je dvaintrideset. Žal, da vlada noče več škofov na izpraznjenih stolicah imenovati, in sicer samo zato, da bo imela pri tej razpravi nekaj manj nasprotnih glasov za svoje predloge. V prvi seji je baron Vay napadal katoliške magnate ter jim očital, da hujskajo ljudstvo zoper liberalno ogersko državo ter v dogme zakriti nočejo potrditi vladi proračuna. Trdno se nadeja, da bo libezalizem konečno podrl tudi te svoje nasprotnike. Odgovarjal je na to izzivanje grof Nikolaj Moric Esterhazy ter razkrival sprijenost liberalne stranke in nesreče, ki po njej zadevajo ogersko državo.

Znaki časa na Francoskem. Nedavno je prišel francoski poljedelski minister v Nevers, kjer

nega društva* sevnškega dne 24. sušca 1895. l. v dvorani g. A. Fabianija v Sevnici. Vsporedi: 1.) Koračnica Zvonimira*. — Mil. pl. Farkaš. 2.) „Danica“. — Dr. Ipavec Bartl. 3.) „Milica“. mazurka. — G. Brož. 4.) „Narodna koračnica“. — Bartl. 5.) „Sto žutiš“. — Bartl. 6.) „Šabijenka“. — Knitl-Bartl. 7.) „Sladko spaval“. (za I. brač s spremljevanjem zbora. — Mil. pl. Farkaš. 8.) „Moje milje“. mazurka. — Mil. pl. Farkaš. Med posameznimi točkami svira se na glasovir in gosli. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 30 kr. — Ker je čisti dohodek revnim šolarjem namenjen, se doplačila hvaležno prejmejo. — K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

Telegrami.

Dunaj, 21. marca. Pravosodni minister prestavil je okrajnega sodišča pristava Evgena pl. Terbuhović-a iz Ilirske Bistrice v Zatičino ter imenoval avskultanta Josipa Pellegrini-ja, okr. sodišča pristavom v Ilirski Bistrici.

Dunaj, 21. marca. Pravosodni minister je na vprašanje poslanca Šamanek-a, glede zdravstvenih razmer v Pilznu zaprtih omladinistov izjavil, da se, kakor je zdravniška preiskava pokazala, vsi dobro počutijo, da so torej pritožbe poslančeve neopravičene. Šamanek zahteva razpravo o ministrovem odgovoru zatrjujoč, da trditve ministre niso resnične. Predsednik pravi, da poslanec ne sme razpravljati o stvari, predno razprava ni dovoljena. Nato so jeli razgrajati mladočeški poslanci, za kar jih je predsednik več pogrjal. Predlog Šamanekov je bil odklonjen. — Na to se je nadaljevala razprava o preosnovi davkov.

Dunaj, 20. marca. Chropinska sladkorna tvornica je prosila okrajno sodišče v Ogorskem Gradišču, naj ji proglašuje konkurzo.

Celovec, 20. marca. Danes je predsedoval ustanovnemu shodu deželne zveze za pospeševanje tujih izletnikov na Koroškem deželni predsednik baron Schmidt-Zabierow. Vrhovno vodstvo državnih železnic, deželni odbor, celovško in beljaško mesto, mnogo zastopov in društev je poslalo k shodu svoje zastopnike. Udov se je že 218 oglasilo.

Nitra, 20. marca. (8^{1/4} zvečer). Dozdaj se je oddalo za liberalca Latkoczyja 581 in za kandidata ljudske stranke grofa Jan. Zichyja 146 glasov. — Glasovanje se nadaljuje.

Nitra, 21. marca. Po silnem vladnem pritisku izvoljen je bil državni tajnik Latkoczy z 930 glasovi proti 274 glasom, katera je dobil mlajši grof Zichy kot kandidat katoliške ljudske stranke.

Nitra, 21. marca. Liberalnemu sleparstvu se je posrečilo zmagati pri današnji volitvi. Predsednik komisije je trdil, da so se oglašili trije kandidati z imenom Zichy, kar seveda ni bilo res. Ugovor katoliških volilcev ni nič pomagal. S tem manevrom je komisija odgnala na stotine katoliških volilcev, ki nise natančno vedeli krstnih imen svojega kandidata. Tem potom je dosegla vlada slavno zmago.

Rim, 20. marca. Le Capitale poroča to-le novico: Pravda Banke Romane se zopet prične, ker se otvori postopanje proti neznanim osebam zaradi podkupljenja. Nekaj porotnikov pri imenovanju pravdi se je baje zaslusal. Ob času pravde se je namreč govorilo, da se je porotnikom ponujal denar za osvobojenje ali obsojenje zatožencev.

Rim, 20. marca. Računski sklep zaklada z dne 28. februarja, ki se danes objavlja, kaže proti računskemu sklepu z dne 40. junija 1894. l. te-le izpremembe: 1.) Zakladnih bonov je za 44 milijonov lir več v prometu; prvega poluletja je bil promet teh bonov mnogo manjši; da se je zvišal, so provzročile samo domače tirjatve. 2.) Zakladni dolg se je zmanjšal za 106 milijonov lir. 3.) Skupni račun blagajnič in zaklad-

nega kredita kaže zmanjšanje za 873000 lir; skupni račun državnega dolga pa zmanjšanje za 98.600.000 lir. Skupni zakladni račun se je zboljšal za 97.800.000 lir.

Rim, 20. marca. Sveti oče so v svojem nagovoru v konzistoriju dne 18. t. m., ki ga pregledanega prinaša večerni „Osservatore Romano“, poudarjali, da se nečastno stanje papeževе stolice ne more imenovati boljše, vkljub temu, da ji je laška vlada zadostila pripoznavši laške škofe. Nadaljevati se morajo napor, da se zopet pridobi zakonita svoboda apostolske duhovske službe in pravice apostolske stolice.

Berolin, 20. marca. Kakor je izvedela „Nordd. Allgem. Ztg.“, se potrjuje, da pojde dne 26. t. m. cesar v Friedrichsrube obiskat kneza Bismarcka. — Ravno ta list poroča, da je umrla knez Lippe-Detmoldski v svoji oporoki postavil regente, katerim je na čelu cesarjev svak princ Adolf Schaumburški, dokler se ne odstranijo nejasnosti glede prestolonasledstva.

Berolin, 20. marca. Državni zbor je dovršil posvetovanje o kolonialnem oddelku.

Pariz, 20. marca. Predsednik Faure je danes dopoldne predsedoval najvišjemu vojnemu svetu. Seja je trajala od 9. ure do poludne. Tudi ministerski predsednik Ribot je bil navzoč. — Mejnarnodni shod glede kazenskih zavodov se je določil na 30. junija.

Pariz, 20. marca. Zbornica nadaljuje podrobni razgovor o dohodkih. Mnogo prememb se je predlagalo, a večinoma so se odklonile. Razgovor hoče zbornica danes končati.

Lens, 20. marca. Narodni shod rudokopov se je dopoldne pričel. Vsi francoski rudokopi so zastopani. Današnja seja je določila število glasov za posamezne rudnike.

Madrid, 20. marca. Kriza še ni dovršena. Kraljica-regentinja se bo še posvetovala z več državniki. Maršal Martinez-Campos hoče, naj Sagasta preosnuje ministerstvo.

Korfu, 21. marca. Došla je v Korfu avstrijska cesarica.

Cadix, 20. marca. Pričeli so vzdigovati ladijo „Kraljica-regentinja“. Morje je vrglo več stvari na breg.

London, 20. marca. Lord admiralstva je vsprejel vabilo cesarja Viljema k slavnostim v Kielu.

Nesreče.

Dunaj, 20. marca. Iz Brna poročajo listi, da se je sinoči pri vходу v češki narodni dom čul hud strel. Našli so žeblje, les in steklene črepinje na mestu; stene so okajene; ranjen ni nobeden. Poslopje je nepoškodovano. Policija zasleduje to stvar.

Lino, 20. marca. V Rotteneggu pri Ottensheimu se je po noči vsul plaz. Gasilci so ga danes prekopali. Plaz je podril jedno hišo; v nji so našli tri mrtve osebe.

Kolin, 20. marca. V Keeckenu se je razstrelil dinamit. O ti razstrelbi v Keeckenu poročajo večerni listi te-le podrobnosti: Vpliv razstrelbe, ki se je dogodila sinoči mej 5. in 6. uro, je bil strahovit. Jedna zadeta ladija se je popolnoma razdrobila, druga se je vnela. V sosednih vaseh se je vsled silovitega zračnega pritiska podrlo več hiš. V vseh mestih in selih v daljnem okrožju se je razdrobilo mnogo oken. Po raznih krajih so mislili, da je potres. Število po razstrelbi nesrečno umorjenih se ceni od 12 do 25.

New-York, 20. marca. Neki havanski list potrjuje, da se je potopila neka ameriška ladija pri Puerto-Padre. Iz Tanyse brzojavljajo, da je „Infantinja Izabela“ butila ob ladijo „Irene“ in jo prodrila. „Irene“ so pripravili k obrežju.

Listnica vredništva:
Gg. J. B. v Z., J. V. v K. in J. H. v M. Lepa hvala za poslano! Pride kmalu na vrsto.

Umrli so:

17. marca. Stanko Križ, krčmarjev sin, 10^{1/2} mesecev. Krizevniški trg 2, Meningitis. — Dr. Martin Dolničar, zasebnik, 87 let. Dunajska cesta 15, ostarelost. — Franc Markinka, delavec, 63 let. Sv. Petra cesta 54 rak v želodcu. — Franc Markič, dninar, 22 let. Hrenove ulice 15, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v min	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut		730:2	0:8	sl. svzh.	oblačno	0 00
20. u. pop.		725:8	7:4	zm. jzap.	del. jasno	
9. u. zvec		725:2	4:6	sl. szap.	del. jasno	
Srednja temperatura 4:3 za 0:3° pod normalom.						

Pozor!

Zaloga za spomlad krasnih novostij za dame: jaquet, pelerin, capes in plaščev, dalje tudi oblek za gospode, dečke in otroke

je spopolnjena ter jo uljudno pripočeva v obilno odjemanje.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Slonove ulice 9.

Pozor!

Na večrajšjo impertinentno osrednjega ravateljstva zavarovalne družbe „Unio catholica“ odgovarjam nastopno:

Res, da nisem od 1. svečana 1892 v nobeni zvezi z navedenim društvom, a res je tudi, da nisem hotel od 1. svečana 1892 nadalje v zvezi s tem društvom ostati. Ponudilo mi je društvo od 1. svečana naprej novo službeno pogodbo, katere pa iz tehtnih vzrokov nisem vsprejel. Vest, da sem izstopil iz omenjene službe, priobčili so vsi slovenski časopisi in s pričetkom tekočega leta je tudi „Slovenec“ prinesel novico, da sem bil s 1. prosinecem 1895 imenovan generalnim zastopnikom „Phönixa“. Od tistega časa, kar sem izstopil iz službe „Unio catholica“ nisem se in tudi nisem imel povoda, se komu kot zastopnik tega društva predstavljati in ravno o internih stvarih zavoda sem molčal kakor kamen, dasiravno bi bil opravičen izjaviti proti zavodu trpke besede. „Pozor“ tedaj ne more imeti drugega namena, kakor mene žaliti, in zaradi tega sem poskrbel, da postanim potom branim svojo čast. Toliko za danes!

Če bi pa morebiti društvo hotelo nadaljevati svojo tako lepo pričeto bratsko polemiko, postregel bodem s takim materialom, kateri gotovo društvu ne bode v čast in tudi ne bode imelo lastnosti, vsled katere bi se zaupanje do „Unio“ povzdignilo.

Ljubljana, 21. sušca 1895.

Jos. Prosenec,

glavni zastopnik c. kr. pričl. zavarovalne družbe „Avstrijski Phönix“. 189 1

Popolnoma izurjen, zanesljiv
brivski pomočnik
išče službe.
Natančneje pové upravništvo. 185 2—1

Nova rudeča mašna obleka
je za nizko ceno glđ. 37 na prodaj. — Kje? pove upravništvo. 188

F. Wisian

sedlar,

v Ljubljani, Rimska cesta 11,

priporoča slavnemu občinstvu in zlasti prečastiti duhovščini

svojo zalogo izdelanih

„landauerjev“, koleselnov

in na pol kritih voz

in izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela v najlepšem

slogu in po nizki ceni. 114 6—5

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

